

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Lagere School - Altena Instituut te KONTICH

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 9969

Instelling Vrije Lagere School - Altena Instituut

Directeur Katrien ROGGEN

Adres Antwerpsesteenweg 73 - 2550 KONTICH

Telefoon 03-457.03.43

Fax 03-457.56.92

E-mail directieLS@altena.be

Website www.altena.be

Bestuur van de instelling VZW Altena Instituut

Adres Antwerpsesteenweg 73 - 2550 KONTICH

Scholengemeenschap K.L.B.B.

Adres Antwerpsesteenweg 73 - 2550 KONTICH

CLB Vrij CLB 2 Antwerpen - Middengebied

Adres Edegemsestraat 36 - 2640 MORTSEL

Dagen van het doorlichtingsbezoek 22-04-2013, 23-04-2013, 25-04-2013

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 25-04-2013

Datum bespreking verslag met de instelling 17-05-2013

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Paul Vanhaute

Teamleden Ilse De Volder

Deskundige(n) behorend tot de nihil

administratie

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Lager onderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Lager onderwijs: muzische vorming.....	10
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	11
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	12
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	13
4.1 Professionalisering	13
4.1.1 Deskundigheidsbevordering	13
4.2 Evaluatie.....	14
4.2.1 Evaluatiepraktijk	14
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	15
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	16
6.1 Wat doet de school goed?.....	16
6.2 Wat kan de school verbeteren?	16
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	17
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	17
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	17

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije autonome lagere school 'Altena' ligt samen met de autonome kleuterschool van hetzelfde schoolbestuur in een parkomgeving. Beide scholen werken nauw samen. De campus bevindt zich vlak bij het centrum van Kontich waar zich nog drie basisscholen bevinden, zowel van de eigen koepel als van andere onderwijsnetten. De leerlingen komen overwegend uit gezinnen met een hoge sociaal-economische status. Er is de vorige jaren sterk nagedacht over de visie die de school wil voorstaan. De Altenaschool stelt hoge streefdoelen voorop inzake het cognitief en sociaal functioneren van de kinderen. Daarnaast profileert zij zich door opvallend sterk aandacht te hebben voor de andere aspecten van de brede harmonische vorming. De school stelt duidelijke verwachtingen. De aandacht voor ouderparticipatie, het muzische, milieu- en gezondheidseducatie en de groene omgeving met een kinderboerderij zijn sterke troeven.

Op basis van het vooronderzoek onderzocht de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting de resultaatsverplichting voor de leergebieden Nederlands en muzische vorming. Daarnaast onderzocht ze de kwaliteit van de deskundigheidsbevordering en de evaluatiepraktijk en het algemeen beleid van de school.

Het erkenningsonderzoek wijst uit dat de onderzochte leergebieden aan de verwachtingen van de overheid voldoen. De school bereikt in voldoende mate de eindtermen met de leerlingen.

Voor het leergebied Nederlands vormt een onderwijsleerpakket het referentiekader in alle groepen. De leerplannen zijn gekend. Het team toont aan dat ze de nieuwe ontwikkelingen van het Vlaamse onderwijsbeleid nauwgezet opvolgt. De school implementeerde het nieuwe leerplan taalbeschouwing en paste haar aanbod aan conform de nieuwe doelen en inhouden. De gegevens van eigen, methodegebonden en gestandaardiseerde evaluaties worden in groeiende mate gebruikt om het aanbod doelgericht bij te sturen. Zo investeert het team in de bevordering van het begrijpend lezen van de leerlingen. Daarnaast legt de school een belangrijke klemtoon op technisch lezen, taalsystematiek en spelling. Zij boekt hiervoor degelijke resultaten bij haar leerlingen. Spreken en luisteren komen minder doelgericht voor in het onderwijsaanbod, bij de evaluatie en in de rapportering. De school investeert sterk in leerbegeleiding. Het team heeft aandacht voor zowel kinderen met specifieke problemen als voor leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong. Een gedreven zorgteam ondersteunt handelingsplanmatig deze leerlingen. De eigen klasleraar blijft hierbij de spilfiguur voor de zorg. Indien nodig krijgen leerlingen een aangepast leertraject, onder meer met het gebruik van specifieke software-ondersteuning. Sommige leerlingen krijgen hulp uit het buitengewoon onderwijs (gon). (Gewezen) anderstalige nieuwkomers krijgen extra ondersteuning voor Nederlands, de doelen zijn vooralsnog slechts beperkt op de klaspraktijk of zorgwerking afgestemd.

Sinds een aantal jaren heeft het team een traject uitgetekend om het leerplan muzische vorming doelgericht te implementeren. De school investeerde in twee extra leraren om een aanvullend aanbod aan te bieden op leerlingen- en klasniveau. De school slaagt er al in om het aanbod breder en doelmatiger te maken met meer aandacht voor de verschillende domeinen, met uitzondering voor media. Op schoolniveau is er nog weinig transparantie over de organisatorische en inhoudelijke samenhang en op de volledigheid van het aanbod. Het team is zoekende om een gedragen visie op het breed evalueren van muzische vorming te realiseren en zo de muzische talenten van de kinderen in kaart te brengen en te rapporteren.

Het beleid van de school investeert doelgericht in de teamgerichte deskundigheidsbevordering, gericht op de vooropgestelde werkpunten, vooralsnog uitgezet op korte termijn. Leraren krijgen heel wat kansen om individuele nascholing te volgen vanuit interesses en noden, maar door de vrijblijvendheid en de grote autonomie zijn er grote verschillen in professionalisering. Leren van elkaar door hospiteren, het optimaal inzetten van interne en externe expertise en het gebruik maken van doelgerichte begeleiding zijn nog belangrijke werkpunten voor de school.

De evaluatie- en rapporteringspraktijk bevindt zich nog in een ontwikkelingstraject. De school is zoekende om een transparante visie hierrond uit te werken, doelen te bepalen en afspraken te maken om gelijkgericht te evalueren. Zij wil de talenten van de kinderen meer in de verf zetten en duidelijker communiceren over de vorderingen. Er zijn al waardevolle aanzetten om de evaluatiepraktijk te verbeteren. De evaluatie van processen, vaardigheden en attitudes is groeiende. De productgerichte evaluatie bij een aantal proeven is niet altijd even doeltreffend, met verlies van waardevolle onderwijstijd tot gevolg. De gebruikte toetsen zijn soms weinig valide, betrouwbaar en nauwelijks gericht op zorgondersteuning of bijsturing van de onderwijspraktijk. Daarentegen worden, vanuit de interne kwaliteitszorg met gestandaardiseerde testen, individuele leertrajecten uitgezet die gekoppeld zijn aan de eindtermen. Deze doelgerichte bijsturingen zijn voorbeelden van goede praktijk die als hefboom kunnen dienen voor de verdere optimalisering van de evaluatiepraktijk op school- en klasniveau.

De school stuurt haar werking in groeiende mate doelgericht aan vanuit een gezamenlijk gedragen schoolvisie. Er is een democratische besluitvorming. Het geëngageerde team is sterk betrokken bij het uitwerken van de prioriteiten vanuit de vooropgestelde geleidelijke aanpak.

De inspectie gelooft in dit enthousiaste en geëngageerde team om deze werkpunten verder waar te maken en besluit met een gunstig advies. Als het team er verder in slaagt om samen te werken aan een gedragen visieontwikkeling, onder meer voor evalueren en deskundigheidsbevordering, en de doelen uit kan zetten op langere termijn zal het rendement van het onderwijs in deze school zeker nog verhogen. De school kan hiervoor ook eens vaker over het muurtje gaan kijken en externe expertise zoeken en raadplegen. Het draagvlak vanuit een aangename collegiale sfeer is groot om het huidige ontwikkelingsproces verder te zetten op de ingeslagen weg en de onderwijskwaliteit, mede op basis van de aanbevelingen in dit verslag, verder bij te sturen en te verbeteren of te borgen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Lager onderwijs

Nederlands
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Het team van de lagere school Altena realiseert de eindtermen voor het leergebied Nederlands. De leraren zorgen voor een volledig, evenwichtig en doelgericht aanbod. De evaluatiegegevens over de leerresultaten geven aan dat de meeste leerlingen de vooropgestelde doelen effectief bereiken. De leraren investeren doelgericht om bepaalde deeldomeinen waarvan de resultaten onder de verwachtingen liggen te verbeteren. De leerbegeleiding is erop gericht om de leerlingen zo goed mogelijk te ondersteunen, zowel voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong als –achterstand. De school toont aan dat ze plichtsbewust werkt aan de taalontwikkeling van de leerlingen. De meeste leerlingen stappen met succes over naar de A-stroom van het secundair onderwijs.

Curriculum Onderwijsaanbod <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Samenhang</i> <i>Brede harmonische vorming</i> <i>Actief leren</i>	Een onderwijsleerpakket is het referentiekader in alle klassen. Het team vertrouwt op de volledigheid ervan. Leraren laten onderdelen weg op basis van ervaring en bij overlappingsen met andere leergebieden. Het team bestudeerde het nieuwe leerplan taalbeschouwing op een pedagogische studiedag, de handleiding en de werkboeken zijn aangepast. Een aantal leraren gebruikt ook eigen aanvullende materialen. De planning gebeurt vanuit een jaarplan van het leerpakket en een weekplan. Een groot deel van de onderwijstijd gaat naar de deeldomeinen lezen en schrijven, met belangrijke accenten op technisch lezen, spelling en taalbeschouwing. In toenemende mate is er meer aandacht voor begrijpend lezen. De deeldomeinen luisteren en spreken komen minder doelgericht in het aanbod en de evaluatie voor Nederlands voor. Leraren verwijzen voor het aanbod van deze domeinen naar kringgesprekken, spreekbeurten en spreekkansen binnen andere leergebieden.
Curriculum Onderwijsorganisatie <i>Onderwijstijd</i> <i>Klasmanagement</i>	De teamleden wenden de onderwijstijd voor het leergebied Nederlands plichtsbewust aan vanuit de richtlijnen van de eigen onderwijskoepel. De meeste leraren stimuleren de betrokkenheid van de kinderen via actieve en gevarieerde werkvormen.
Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt voor het leergebied Nederlands over voldoende materialen en leermiddelen om de eindtermen te bereiken. Het klasdecorum voor Nederlands is niet overal aangepast aan de afspraken of opgebouwd in een verticale lijn van de methode. Leraren gebruiken de beschikbare ICT-middelen slechts beperkt voor dit leergebied. Het aanbod van ICT-lessen in de goed uitgebouwde computerklas is een combinatie van inhouden (niet gelinkt aan de leerpakketten) en vaardigheden.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig / representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i>	De school verzamelt de resultaten van evaluaties voor Nederlands overzichtelijk. Zij brengt de voortgang van de leerlingen in kaart en legt alle gegevens vast in een digitaal volgsysteem. De school maakt vooral gebruik van methodegebonden

*Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem*

toetsen en vult deze aan met gestandaardiseerde testen. De resultaten van de getoonde gegevens voor technisch lezen en spelling zijn degelijk. De school neemt paralleltoetsen af als kwaliteitsbewaking om van daaruit doelgerichte bijsturing mogelijk te maken. De analyse van de resultaten is vooralsnog vaststellend, verder doorgedreven analyse dringt zich op. Vanuit diverse vaststellingen investeert de school in de optimalisering van het begrijpend lezen. Leraren besteden hier in groeiende mate aandacht aan, onder andere door extra materialen en lesmomenten te voorzien en kinderen meer zelfstandig taken te laten oplossen met afgesproken strategieën. Leraren toetsen de luister- en spreekvaardigheid van de leerlingen slechts sporadisch.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
*Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie*

Het cijferrapport focust vooral op de productevaluatie waarbij een leerlinggemiddelde gemaakt wordt van de toetsen voor Nederlands. Een duidelijke relatie tussen het onderwijsaanbod en de rapporten ontbreekt. Het rapport geeft weinig informatie over de talenten voor taal van de kinderen. De leerlingen met aparte zorgtrajecten, ook voor Nederlands, krijgen een geïndividualiseerde score en rapport.

Begeleiding
Leerbegeleiding
*Beeldvorming
Zorg*

De school investeert sterk in leerbegeleiding in alle leerjaren. Het zorgteam is de motor van de zorgwerking, onder meer voor het leergebied Nederlands. De zorgleraren ondersteunen de klasleraren en helpen leerlingen, zowel met een leerachterstand als leervoorsprong, klasintern of in een 'Vliegerklas'. Een zorgcoördinator coördineert de acties, verzamelt de gegevens overzichtelijk en legt contacten met externen. Er is een goede beeldvorming van de leerlingen. De klasleraren zijn spilfiguur voor de zorgwerking in hun klas en differentiëren binnen actieve werkvormen en via de mogelijkheden aangereikt in het leerpakket. De evaluatie- en observatiegegevens van de leraren én het gesprek over de kinderen op een multidisciplinair overleg (MDO) leggen de basis om kinderen handelingsplanmatig op te volgen. Leraren bieden ondersteuningskaarten aan om kinderen gestructureerd te begeleiden. Een aantal kinderen met een attest of vermoeden van taalleerstoornis wordt vanaf het vierde leerjaar begeleid met sticordimaatregelen, onder meer door software-ondersteuning voor technisch en begrijpend lezen, spellen, strategisch schrijven en studievaardigheden. De school heeft een sterke traditie in de opvang van gon-leerlingen in samenwerking met het buitengewoon onderwijs. Leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong krijgen de leerstof compact of versneld aangeboden. Zij krijgen extra uitdaging, onder meer ook voor Nederlands in de 'Vliegerklas'.
(Gewezen) anderstalige nieuwkomers krijgen extra aandacht, vooral om hun woordenschat te versterken. De leraar gebruikt allerhande materialen en spellen om deze kinderen Nederlands aan te leren. Zij benut de schoolomgeving om werkelijkheidsgericht taal uit te lokken. Zij rapporteert hierover aan de ouders. De communicatie met het zorgteam en de klasleraren om de doelen op elkaar af te stemmen is nog een werkpunt.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
*Nascholingen
Interne expertise*

Het team heeft voor het leergebied Nederlands vooral geïnvesteerd in nascholingen voor leerbegeleiding, onder meer voor hoogbegaafdheid en leerstoornissen. Het team heeft de implementatie van het nieuwe leerplan taalbeschouwing degelijk aangepakt. De school wil vooral nog sterker inzetten op begrijpend lezen en op de evaluatie en rapportering van dit leergebied.

3.1.1.2 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De school bereikt de eindtermen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate. Er is in groeiende mate een evenwicht in het onderwijsaanbod tussen de verschillende muzische domeinen. De uitgangspunten van de eindtermen, met belangrijke accenten op exploreren en experimenteren, zijn in toenemende mate zichtbaar in het muzisch aanbod. Aanvullend krijgen de leerlingen een extra aanbod, vooral gericht op de domeinen bewegen en drama. Leraren brengen individueel of op leerjaarniveau de doelen in kaart. Een verticale lijn die zicht biedt op de volledigheid en de samenhang van het onderwijsaanbod van muzische vorming op schoolniveau en de ontwikkeling van een gezamenlijke visie op evalueren zijn nog prioriteiten.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Sinds een aantal jaren heeft de school een traject uitgetekend om het leergebied muzische vorming te implementeren. Het team baseert zich op de visie van het eigen onderwijsnet.

Het team gaat uit van de deelleerplannen per leerjaar. De selectie van de doelen gebeurt tijdens diverse overlegmomenten van de parallelklassen. Dit bewustwordingsproces heeft volgens een aantal leraren al impact gehad op hun klaspraktijk. Het nieuwe leerplan media is aanwezig maar nog niet verkend.

De kernteamleden spraken af om de volledigheid van het aanbod op klasniveau te bekijken vanuit de leerplandoelen. Sinds dit schooljaar gebruiken de meeste leraren de leerlijn van de pedagogische begeleidingsdienst om hun aanbod te bewaken. Door het verschillend gebruik van documenten en doordat sommige leraren de leerlijnen nog niet gelijkgericht begrijpen is er op schoolniveau geen transparantie over de organisatorische en inhoudelijke verticale samenhang en zicht op de volledigheid van het muzische aanbod.

Aanvullend investeert de school in twee leraren om voor elke groep één lestijd extra muzische vorming te geven. Deze leraren tonen een groot engagement om specifieke lessen voor de domeinen bewegen en drama op zich te nemen, de leraren te coachen en hun expertise te delen. De praktijk toont aan dat ze deze extra lessen zeer waardevol en breed invullen. Zo is er ruimte voor relaxatie, bewegingsexpressie, muziek, muzisch taalgebruik en in de eerste graad aandacht voor grootmotorische vaardigheden en taalinitiatie Frans. De afstemming van het aanbod op de klaswerking kan nog geoptimaliseerd worden, maar de teamleden communiceren in groeiende mate hun doelen aan elkaar.

De klaspraktijk in verschillende groepen toont aan dat er een duidelijke evolutie is in de uitwerking van de muzische lessen. Een aantal bijgewoonde activiteiten bevat doelen en elementen uit verschillende domeinen. Alle domeinen komen binnen de planning evenwichtig aan bod, ook in samenhang met andere leergebieden. De leraren verwijzen in de gesprekken naar muzische activiteiten in andere lessen of op andere momenten, maar die hebben veeleer een ondersteunende en/of oefenende functie dan dat er systematisch nieuwe vaardigheden worden aangeleerd.

Leraren hebben oog voor creëren en beschouwen. Sommige leraren expliciteren de doelen en evalueren de activiteiten kritisch met de kinderen. De leerlingen mogen experimenteren, exploreren en genieten van de activiteiten. Binnen het domein beeld neemt de aandacht toe om niet meer voortdurend te werken naar model. Het werken naar driedimensionale vormen krijgt in toenemende mate aandacht.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Ondanks het feit dat deze school zich profileert als 'cognitieve school' biedt ze haar leerlingen een brede harmonische vorming aan. Zij besteedt voldoende onderwijstijd aan muzische vorming.

De leraren organiseren diverse culturele uitstappen. Elke twee jaar voert de school een eigen musical op. Dit evenement bevordert de interne en klasdoorbrekende samenwerking waar tevens de kleuterschool aan participeert. Om dit te realiseren gebruikt de school de talenten van de leraren en kinderen op een voortreffelijke wijze.

Sommige lessen van muzische vorming zijn in de eerste en tweede graad gewijd aan taalinitiatie Frans, waarbij de leraren op een speelse en muzische wijze de Franse taal aanbrengen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende materialen om de eindtermen te bereiken.

Ondanks de groeiende aandacht voor dit leergebied, kunnen de muzische 'littekens', die voor een aangename, muzische sfeer zorgen in de gebouwen van de school, nog groeien.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

De uitwerking van een brede evaluatie (product, proces vaardigheden en attitudes) voor muzische vorming is een schoolprioriteit en bevindt zich aan het begin van een ontwikkelingsproces. Vooralsnog is er geen gezamenlijk gedragen visie op evalueren waardoor het team er nog niet in slaagt de muzische talenten van de kinderen in kaart te brengen op een efficiënte wijze. Leraren ontwikkelen en experimenteren met instrumenten om meer gelijkgericht te evalueren.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

De rapportering geeft momenteel nog een weinig diepgaand beeld van de muzische talenten en de mogelijkheden van de leerlingen. De criteria om scores toe te kennen zijn weinig geëxpliciteerd en missen eenduidigheid.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Een aantal leraren heeft specifieke aandacht voor de begeleiding van leerlingen die omwille van motorische problemen het moeilijker hebben met muzische activiteiten. De leraar, soms een medeleerling, ondersteunt of biedt passende hulpmiddelen aan.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen

Een aantal leraren volgt nascholingen voor muzische vorming en deelt de verworven expertise. Deze teamleden zijn al sterk doordrongen van de inhoud en betekenis van de doelen. Andere teamleden zeggen niet zo sterk te staan in deze materie. De school kan de aanwezige interne expertise nog sterker gebruiken om verder te werken aan een gezamenlijk gedragen visie en het team hierbij gericht te ondersteunen en te coachen.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja
Heeft de school overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning.

Motivering

De school beschrijft in haar schoolwerkplan de noodzaak om te investeren in deskundigheidsbevordering, onder meer via studiedagen, overlegmomenten en individuele nascholingen. Zij benadrukt de verantwoordelijkheid van elk teamlid. Een visie op nascholing geconcretiseerd in een gefaseerde planning is groeiende. Duidelijke, haalbare doelen op lange termijn zijn nog niet aanwezig. Het prioriteitenplan legt wel al linken op korte termijn naar de noodzakelijke nascholingen. De prioriteiten sluiten in grote mate aan bij de sterktezwakteanalyse die op regelmatige tijdstippen gebeurt. De school inventariseert en evalueert de besproken pedagogisch-didactische onderwerpen en de gevolgde nascholingen.

Het team heeft expliciete aandacht voor teamgerichte nascholing, deze professionaliseringsmomenten zijn in grote mate gekoppeld aan de werkpunten die de school vooropstelt. Het team beschikt over een grote autonomie om individuele nascholingen te volgen. Deze dienen te worden gekozen n.a.v. prioriteiten, eigen interesses en noden in het persoonlijk functioneren van de leraren. Het beleid biedt kansen, maar door de vrijblijvendheid zijn er grote verschillen in investering in het volgen van individuele nascholing van de leraren.

Het team beschikt over heel wat interne expertise. Leraren met talenten kunnen dit tonen en delen bij overleg en activiteiten. De zorgwerking in de school is een voorbeeld van goede praktijk. Elke teamvergadering is de leerbegeleiding een vast agendapunt dat aangegrepen wordt om de onderwijspraktijk te verbeteren.

Het team beschikt over voldoende openheid en bereidheid om samen te werken. Leraren motiveren elkaar om hun talenten te gebruiken en te delen. Er is in toenemende mate oog om de kwaliteit van de gevolgde nascholing te beoordelen en deze, indien relevant, te gebruiken voor bijsturingen op schoolniveau. De zorgcoördinatie analyseert een aantal outputgegevens op schoolniveau om de onderwijskwaliteit bij te sturen of te borgen. De analyses van deze gegevens kunnen nog aan grondigheid winnen. Het team toont toch al duidelijk haar dynamiek om effecten te meten en hiermee aan de slag te gaan, onder meer in het kader van verdere professionalisering.

Het toetsen van uitgezette doelen en acties van haar professionaliseringstraject samen met externe experts of begeleiders blijft nog zeer beperkt.

De directie en het zorgteam volgen regelmatig doelgerichte nascholingen. De directeur, de leraren lichamelijke opvoeding en de zorgcoördinator maken gebruik van de expertise binnen de scholengemeenschap om zich samen te professionaliseren.

Het team heeft nog weinig traditie om te hospiteren om te leren van elkaar. Vooral de uitwisseling tijdens informele contacten overweegt. Leren van elkaar focust vooral op de systematische uitwisseling op leerjaarniveau.

De samenwerking met de lerarenopleiding leidt tot waardevolle impulsen voor vernieuwing.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning.

Motivering

De school bevindt zich op dit ogenblik in een ontwikkelingstraject om haar evaluatie- en rapporteringsbeleid te optimaliseren. Ze is duidelijk nog zoekende om hiervoor een transparante visie uit te werken, doelen te bepalen en afspraken te maken om de talenten van de leerlingen gelijkgericht te kunnen evalueren. Sinds kort vormt de evaluatiepraktijk een prioriteit die ze voor de volgende jaren verder wil opnemen. Enkele teamleden volgden nascholing, onder meer voor muzische vorming, en trachten het geleerde over te brengen aan het team. Het beleid geeft leraren kansen om te experimenteren en om zich het evalueren van processen, vaardigheden en attitudes eigen te maken. Dit lukt nog maar in beperkte mate, doordat een duidelijke visie met vooropgestelde en evalueerbare doelen ontbreekt.

Het team investeert in een aantal waardevolle aanzetten om de evaluatiepraktijk te verbeteren, maar de efficiëntie en doeltreffendheid ervan kan nog groeien. De resultaten van de evaluaties worden nog te divers gebruikt als middel om het onderwijs aan of bij te sturen.

De school heeft een sterke traditie in het gebruik van kwantitatieve beoordelingen. Zij stelt de mate waarin de beschikbare data effectief valide, betrouwbaar en aanvaardbaar zijn met mondigheidsmaat in vraag. Voorlopig beschikt de school nog niet over een waardig alternatief. Momenteel gaat er veel onderwijstijd naar de voorbereiding en de afname van toetsen en proefwerken. Leraren willen de leerlingen leren plannen en leren om grotere gehelen te verwerken. De eindproeven in de bovenbouw zijn vooral methodegebonden en productgerichte evaluaties. Een transparante samenhang met de eindtermen of de leerplannen ontbreekt grotendeels. De school analyseert de resultaten nauwelijks voor verdere zorgondersteuning of om haar werking op schoolniveau doelgericht bij te sturen.

Het zorgteam levert een belangrijke bijdrage aan de interne kwaliteitszorg. Het zorgteam beschikt over duidelijke overzichten van de leerlingen met leer- of ontwikkelingsproblemen en van kinderen met een leer- of ontwikkelingsvoorsprong of -achterstand. De zorgleraren brengen in groeiende mate de leerwinst in kaart door de evaluatieresultaten van peilingsproeven, eigen en gestandaardiseerde (zorg)testen te verzamelen en de resultaten longitudinaal op te volgen. Vanuit deze resultaten volgt doelgericht verdere ondersteuning indien nodig. Sommige gegevens kunnen nog diepgaander worden geanalyseerd. Het team legt sinds kort de toets- en observatiegegevens van de leerlingen vast in een digitaal volgsysteem. Kinderen met aparte zorgtrajecten krijgen een geïndividualiseerde evaluatie en rapportering. Deze leerlingen worden getoetst vanuit de eindtermen. Bij een vermoeden van een leervoorsprong toetsen de leraren de kinderen op basis van een aantal vooropgestelde criteria. Deze kinderen volgen een versneld leertraject of krijgen dan extra uitdaging, zowel tijdens de binnenklasdifferentiatie als met klasexterne begeleiding in de 'Vliegerklas'.

De leraren lichamelijke opvoeding toetsen specifieke vaardigheden, ook voor zwemmen, en rapporteren de resultaten.

Vooralsnog is de evaluatiepraktijk in de verschillende groepen nog heel verschillend. De aandacht voor productevaluatie overweegt. Het evalueren van processen, attitudes en vaardigheden blijkt nog moeilijk. Om hierin te groeien verdiepen de leraren zich momenteel in de evaluatie van muzische vorming. Ze slagen er nog niet in om een transparant systeem te vinden. Het zorgteam slaagt er al wel in om vanuit de evaluaties voor leerbegeleiding stappen te zetten naar verbetering van het aanbod, onder meer voor begrijpend lezen.

De school reikt getuigschriften uit op basis van duidelijke criteria. Ze heeft contacten met verschillende secundaire scholen. Systematisch overleg om de doelen op elkaar af te stemmen blijft veeleer beperkt.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het intern leiderschap investeert in een doeltreffend participatief beleid. De directeur krijgt van het schoolteam veel waardering doordat ze iedereen sterk betreft bij het uitwerken van pedagogisch-didactische prioriteiten. Zij krijgt hierbij ondersteuning van een kernteam. Zij houdt de vinger aan de pols met doelgerichte klasbezoeken, functioneringsgesprekken en participatie aan werkgroepen. Leraren ervaren de directeur als bereikbaar, betrokken, positief en enthousiast. Maar ook de leraren zijn geëngageerd en betrokken. De aangename collegiale sfeer biedt een goede randvoorwaarde om samen school te maken.

De school heeft enige tijd geleden het eigen pedagogisch project geactualiseerd en getoetst aan de mening van de ouders en het schoolbestuur. De visieontwikkeling om de processen in deze school doelgericht en doeltreffend aan te sturen is groeiende. De school maakt gebruik van haar unieke groene omgeving met park en kinderboerderij. De aandacht van het team voor de brede ontwikkeling van de kinderen krijgt een belangrijke plaats. In groeiende mate ontstaat er een evenwicht tussen de verschillende invalshoeken van 'hoofd, hart en handen', zoals de visie voorstaat. De school heeft oog voor het vooropstellen en respecteren van waarden en duidelijke regels. De leraren stellen dat Altena een 'warme' en gemoedelijke school is, laagdrempelig en met aandacht voor alle kinderen. Het team onderhoudt constructieve contacten met ouders.

De gezamenlijke formele en informele overlegmomenten verlopen vlot. De besluitvorming is degelijk, vanuit kritische reflecties en opbouwende discussies. Het beleid wil iedereen optimaal betrekken en kiest voor een geleidelijke aanpak. Indien nodig neemt het beleid op doortastende wijze beslissingen. Het team heeft regelmatig structureel parallel- en zorgoverleg. De leraren bespreken de leerlingen voortdurend en zetten handelingsplanmatig acties uit indien nodig. De personeelsvergaderingen verlopen democratisch. De voorbereiding gebeurt mee vanuit het kernteam en eveneens met inbreng van de teamleden, wat de betrokkenheid verhoogt. Er is een vlotte doorstroming van informatie.

De school streeft een optimale kwaliteitszorg na door voortdurend te evalueren zoals na activiteiten, nascholingen, studiedagen en op het einde van het schooljaar. Zo speelt het team kort op de bal om daar waar nodig zaken bij te sturen. De prioriteiten worden opgenomen in een plan op korte termijn. Er is nog groeipotentieel door ook doelen op lange termijn uit te zetten. Sommige beschikbare data worden nog te weinig aangewend als middel om de werking doelgericht bij te sturen. De gerichte kwaliteitszorg binnen de leerbegeleiding is een voorbeeld van goede praktijk en kan als hefboom dienen voor een planmatige en doeltreffende schoolontwikkeling van andere aspecten van de werking.

De school heeft oog voor het welbevinden van leerlingen, leraren en ouders. Uit bevragingen en gesprekken blijkt dat de verschillende participanten zich tevreden en betrokken voelen. De school zocht de laatste jaren weinig ondersteuning bij externen of netgebonden begeleiding om haar onderwijs te optimaliseren, wel bij collega's van de eigen scholengemeenschap. Binnen het team wordt de intern aanwezige expertise in groeiende mate aangewend om de werking te optimaliseren.

Het uitschrijven van een visie op talenbeleid vormt voor de school geen prioriteit. Ze geeft aan dat op dit ogenblik de taalproblematiek van de huidige leerlingenpopulatie niet van die aard is dat het voeren van een doelbewust talenbeleid een noodzaak is. Toch besteedt de school aandacht aan de verschillende domeinen van Nederlands hoewel de domeinen spreken en luisteren nog aan doeltreffendheid kunnen winnen.

De school beschikt over bijkomende lestijden op basis van de socio-economische status van haar leerlingen (SES-lestijden). Ze heeft nog geen duidelijk beeld gevormd van haar leerlingen die onder deze indicatoren vallen. Het team wendt deze extra lestijden wel aan om een breed zorgbeleid op te zetten voor al haar leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De aandacht voor een brede vorming zoals het schoolspecifiek pedagogisch project aangeeft.
- De kennis en de studie van nieuwe leerplannen.
- De beeldvorming van de kinderen voor Nederlands door een degelijk kindvolgsysteem en door de resultaten van de evaluaties te benutten voor verdere zorgondersteuning.
- Het groeiend gebruik van de beschikbare output om een verbetertraject op te zetten.
- Het evenwichtig aanbod voor muzische vorming met oog voor alle domeinen.
- Het inzetten van leraren muzische vorming om het aanbod te verruimen en te verbreden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De teamnascholingen en studiedagen vanuit een prioriteitenplan.
- De leerbegeleiding van zowel kinderen met ontwikkelingsproblemen, leerachterstand als -voorsprong.
- De aandacht voor het welbevinden van kinderen, teamleden en ouders.

Wat betreft het algemeen beleid

- De vernieuwingsdynamiek, de openheid en samenwerking in het team.
- Het groeiend zelfevaluerend vermogen van het team.
- De interne communicatie, zowel formeel als informeel.
- De ondersteuning van het beleid, onder meer door het kernteam en de werkgroepen.
- De doelgerichte aandacht voor ouderparticipatie.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Een visie op evaluatie ontwikkelen met aandacht voor validiteit en leerplangerichtheid van testen en proefwerken.
- Gerichtte aandacht hebben voor spreken en luisteren binnen het leergebied Nederlands, zowel in de klaspraktijk als bij de evaluatie en de rapportering.
- Vanuit de reeds verzamelde gegevens doelgericht investeren in een overzicht op schoolniveau om de verticale samenhang en de volledigheid van het aanbod voor muzische vorming aan te tonen.
- Een muzische sfeer creëren die uitstraalt in de school.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De individuele nascholingen gericht invullen en leren van en met elkaar bevorderen.
- De outputgegevens verder en diepgaander analyseren, communiceren en acties aan verbinden.
- De rapportering uitwerken met oog voor de talenten van de kinderen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Verdere visieontwikkeling voor de prioritaire processen.
- Pedagogische begeleiding of externe partners doelgericht betrekken bij het uitzetten van de vernieuwingen.
- De bestaande prioriteitenplanning op korte termijn doelgericht enten op een plan op lange termijn.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Paul Vanhaute de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	